

Clarice Lispector Minden történet

Fordította Pál Ferenc, Bense Mónika, Lukács Laura, Dorcsák Réka
A fordítást az eredetivel egybevetette Urbán Bálint és Pál Ferenc

A fordítás alapjául szolgáló kiadás:

Clarice Lispector: *Todos os contos*, Rocco, Brasil, 2016

A mű megjelenését támogatta

a Brazil Kulturális Minisztérium Nemzeti Könyv Alapja

MINISTÉRIO DA CULTURA
Fundação BIBLIOTECA NACIONAL

© CLARICE LISPECTOR,
and Heirs of CLARICE LISPECTOR (1960, 1964, 1971, 1974, 1979)
Hungarian translation © Pál Ferenc, Bense Mónika, Lukács Laura,
Dorcsák Réka

Titkos boldogság

Kövér volt, alacsony és szeplős, a haja nagyon göndör, vörös. Dús keble csak úgy rengett, míg mi, többiek laposak voltunk, mint a deszka. S mintha ez nem lenne elég, blúzának zsebeit – a dús keblek fölött – többnyire még cukorkával is teletömte. De az apját bárki – bárki gyerek, aki falta a könyveket – megirigyelte volna: az apjának ugyanis könyvesboltja volt.

Nem sok hasznát vette. És mi még kevésbé: ha például születésnapunk volt, nem az apja üzletéből származó olcsó könyvvel ajándékozott meg, hanem képeslappal. Ráadásul, noha Recifében laktunk, többnyire recifei városrészletet ábrázolt a lap, mondjuk, a már-már unalomig ismert hidakkal. A hátoldalára hímzést utánzó, díszes betűkkel olyasmiket írt, hogy „születésnapodra” vagy „emlékbe”.

De gonoszkodni annál tehetségesebben tudott. Miközben szőrösögvé forgatta szájában a cukorkát, szüntelenül bosszút forralt. Ó, mennyire utálhatott minket, amiért megbocsáthatatlanul csinosak és nyúlánkak voltunk, a hajunk lágyan omoló és sima! Rajtam higgadt dühvel gyakorolta szadizmusát. Sóvárogtam az olvasnivalóra, így föl sem tűnt, milyen megalázó módon kéreti magát, hagyja, hogy újra meg újra könyörgjek a könyvekért, melyeket ő a kezébe sem vesz.

Míg egy szép napon azt is kitalálta, miként kínozhat vég nélkül, kínai módra. Csak úgy mellékesen odavetette, hogy megvan neki Monteiro Lobato híres gyerekkönyve, a *Víg Nőzi kalandjai*.

Vastag könyv volt, istenem, és olyan, amelyik megérdemli, hogy együtt éljen vele az ember, tápláléka és álma is a könyv legyen. És olyan könyv, amelynek birtoklásáról nem is álmodhattam. Másnap menjek el hozzájuk, mondta a könyvkereskedő lánya, akkor majd kölcsönadja.

Abban az egy napban egészen átalakultam, magam voltam a megtestesült boldog reménykedés: nem éltem, hanem lassan úsztam, föl-le ringatóztam egy szelíd tenger hullámain.

Másnap futva tettem meg az utat a házukig. Kertes házban laktak – nem úgy, mint mi, szerény lakásban, emeleten. Nem hívott be. Keményen a szemembe nézett, és azt mondta, kölcsönadta a könyvet egy lánynak, menjek vissza érte másnap. Lelombozva somfordáltam el, de amint a remény felülkerekedett a csalódáson, ugrándozva mentem tovább hazafelé – mert ez volt a szokásom, mármint, hogy szökdécselve Recife utcáin. Ezúttal egyszer sem buktam orra, vigyázott rám a könyv és a másnap ígérete, a másnapé, amely eljön, a másnapoké, amelyek később az egész életemet jelentik majd; szerettem ezt a derűs várakozást, örvendeztem, és esés nélkül értem haza.

Nem sejtettem, hogy ez csak a kezdet. A könyvkereskedő lánya hideg nyugalommal hajtotta végre ördögi tervét. Másnap mosolyogva, dobogó szívvel álltam az ajtajuk előtt. Ő higgadtan közölte, hogy még nincs nála a könyv, menjek vissza másnap. Honnan tudhattam volna, hogy a „másnap” drámája végigkíséri életem folyását, és minden ismétlődését ugyanolyan szívdobogva élem meg, mint akkor?

És így ment ez napról napra. Hogy meddig? Nem tudom. Kínzóam persze nem szabott időhatárt, el volt szánva, hogy amíg kövér testéből ki nem ürül az utolsó csepp epe is, gondoskodik mindennapi szenvedésemről. Kezdtém rájönni, hogy erre választott ki, erre a szenvedésre; néha rájövök. De még ha rájövök is, sokszor belemegyek a játékba; mintha tudnám, hogy kínzóimnak létszükséglet látni a gyötrődésemet.

Hogy meddig? Naponta elzarándokoltam hozzájuk, egyetlen napot sem hagytam ki. Előfordult, hogy így áztatott: – Tegnap délután nálam volt a könyv, de mivel csak reggel jöttél, kölcsönadtam másnak. – És ahogy döbbsen rámeredtem, szinte éreztem (pedig nem jellemző rám a karikás szem), ahogy sötét kis árkok süppednek a szemüregembe.

Míg egy nap, ahogy a küszöbön állva csöndben és alázatosan hallgattam visszautasító válaszát, megjelent az ajtóban az anyja. Furcsállhatta mindennapos, csöndes színre lépésemet. Magyarázatot kért, mindkettőnkől. Zavarba jöttünk, összefüggéstelen hebegésünkből szegény nem sokat értett. Amikor aztán nagy nehezen kihámozta, miről van szó, a lányára nézett, és döbbsen kiáltott föl: hiszen... ez a könyv most is itt van a házban. Soha senki nem vitte el, te pedig soha nem akartad elolvasni!

Ennek a jószívű anyának nem az volt a legrosszabb, hogy megértette, mi történik. Hanem, hogy elborzadt a tulajdon lányától. Némán, fürkésző tekintettel nézte beteg lelkű gyermekét, ezt az ismeretlent, majd a recifei utcák szelétől borzas, szöke, elcsigázott gyereklányt az ajtóban. Tűnődéséből ocsúdva végül nyugodt, határozott hangon utasította a lányát: most azonnal kölcsönadod azt a könyvet. Majd felém fordulva: „Legyen nálad, ameddig csak akarod.”

Értitek? Ez többet ért, mintha nekem ajándékozta volna; ez az „ameddig csak akarod” több volt, mint amit bárki, felnőtt vagy gyerek, remélni merhet.

Hogy mondjam el, mi történt ezután? Kábultan érzékelttem, hogy kezembe nyomják a könyvet. Úgy emlékszem, nem köszöntem, nem szóltam egy szót sem. Csak sarkon fordultam, és már mentem is. De nem szökdécselve, ahogy szoktam. Lassan lépegetve távoztam. Két kézzel szorítottam magamhoz a vastag kötetet. Hogy mennyi idő alatt értem haza, tulajdonképpen nem is fontos. Melegség áradt szét a mellkasomban, a szívembe csöndes tűnődés költözött.

Otthon nem fogtam neki azonnal az olvasásnak. Azt játszottam, hogy nincs nálam a könyv, csak hogy aztán izgattott örömmel fedezhessem föl: igenis nálam van. Órák teltek el, mire kinyitottam, de miután néhány csodálatos sort elolvastam belőle, becsuktam. Jöttem-mentem a lakásban, vajjas kenyeret kentem magamnak, s azt majszolgatva halogattam tovább az olvasást, majd úgy tettem, mintha nem emlékeznék, hová rejtettem a könyvet, de aztán megtaláltam, futólag bele is lapoztam. Képtelen álnehézségeket gördítettem titkos boldogságom útjába. A boldogságot később is csak titokban mertem megélni. Úgy látszik, már akkor megéreztem, hogy így lesz. Ó, hogy húztam az időt! Légi tünemény voltam... Büszke, szemérmes. Finom, törékeny királynő.

Beleültem a függőágyba, s hintáztam térdemen a nyitott könyvvel, de nem értem hozzá; tiszta gyönyörűség, romlatlan mámor volt.

Már nem kislány voltam egy könyvvel, hanem nő, aki a szeretőjével találkozik.

MAGVETŐ

KÖNYVKIADÓ ÉS KERESKEDELMI KFT.

www.magveto.hu

www.facebook.com/magveto

magveto.kiado@lira.hu

Felelős kiadó Dávid Anna

Nyomtatta és kötötte

a Reálszisztéma Dabasi Nyomda Zrt., 2018-ban

Felelős vezető Balizs Attila vezérigazgató

Felelős szerkesztő Turi Tímea

Korrektor Hradeczky Moni

A kötetet Pintér József tervezte

Kiadványszám 8808

Minion betűtípusból szedve

ISBN 978 963 14 3651 8